

Svar på initiativärende: Uttalande om återvändande IS-terrorister

Kommunstyrelsens beslut

Att Initiativärendet bifalles.

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att det inte föreligger etiska, moraliska eller juridiska skäl till att avslå initiativärendet. Kommunstyrelsen ställer sig bakom och antar det föreslagna uttalandet och gör därmed ett starkt ställningstagande mot terrorism och extremism.

Kommunstyrelsen anser att det finns skäl till att utveckla Borås Stads arbete genom att revidera gällande rutiner och tillgodose kompletterande information samt stöd till stadens nämnder och bolagsstyrelser. Genom stöd från gällande lagar och konventioner finns ytterligare möjlighet till att förhindra och försvåra att Borås Stads resurser tas i anspråk av terrorister och extremister.

Kommunstyrelsen ser ett tydligt behov av att framlyfta ändringar och straffskärpningar genomförs, särskilt beaktat säkerheten för kommuninvånarna.

Kommunstyrelsen inser att försvårande situationer kan uppstå i och med ett utvecklat arbete kring terrorism och extremism. Borås Stads tjänstemän kan uppleva obehag, otrygghet, moraliska samt etiska konflikter vid tjänsteutövande rörande terrorister och extremister. Berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas därmed att vid myndighetsutövning där misstanke eller bekräftade uppgifter om deltagande och/eller stöd till organisationer med koppling till terror eller odemokratiska värderingar föreligger, ska beslut fattas av ansvariga politiker.

Ärendet i sin helhet

Sverigedemokraterna, Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD), har vid Kommunstyrelsens möte 2019-03-25 ingivit ett initiativärende där de föreslår att Kommunstyrelsen skall anta ett uttalande om återvändande IS-terrorister. I initiativärendet anges **fyra** att-satser som initiativtagarna föreslår Kommunstyrelsen att genomföra.

Kommunstyrelsens svar

Borås Stad driver redan ett långsiktigt och omfattande arbete mot våldsbejakande extremism, **detta arbete ska utvecklas vidare.**

Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen gav genom beslut 2016 Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) i uppdrag att utarbeta direktiv som ska förhindra och/eller försvåra för terrorister eller andra som deltagit i eller stött terrorism, inom ramen för gällande lagar och konventioner.

Terroristorganisationen Islamiska Staten (IS) har begått fruktansvärda och avskyvärda brott mot mänskligheten i Syrien och Irak, och terroristbrott genom olika attentat runt om i världen. De terrorister som begått dessa brott eller på brottsligt sätt har givit stöd till denna organisation skall lagföras via rättsväsendet. Detta är rättssamhällets sätt att hantera brottslighet. Borås Stads del i detta är att bistå rättsväsendet.

Sveriges regering och riksdag är överens om att de befintliga lagrum som finns i Sverige inte räcker till och bör skärpas för att möjliggöra lagföring av de som begått brott till följd av våldsbejakande ideologier. Det pågår ett omfattande arbete för att ändra lagar och se till att straffskärpningar genomförs.

Kommunen ska tydligt framlyfta behovet av att dessa ändringar och straffskärpningar genomförs, särskilt beaktat säkerheten för kommuninvånarna.

Kommunallagen medger inte att en kommun kan förvägra bosättning av enskilda individer i kommunen, däremot är det en viktig politisk signal om att extremister och terrorister inte är välkomna till kommunen.

Vidare finns det goda skäl till att se över gällande regelverk avseende kommunalt stöd till föreningar och organisationer. Religiös sammanhållning lyfts fram av närområdespolisen som en av anledningarna till de parallella samhällen som existerar i Borås Stads utanförskapsområden. Beaktat de uppgifter som framkommit kring den religiösa sammanhållningen, som frodar ett fortsatt utanförskap för många människor och riskerar att skapa inkapslingseffekter, ser Kommunstyrelsen ett behov av att omfördela samtliga former av bidrag och stöd till religiösa samfund och föreningar till att investeras i arbetsbefrämjande åtgärder samt i arbetet mot hedersrelaterat förtryck.

Vidare anser Kommunstyrelsen att det finns goda skäl, framlyft i Dr. Magnus Norells kunskapsöversikt som presenterats av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, att kommunala bistånd till organisationer, med misstänkt eller konstaterat samröre till Muslimska Brödrskapet eller dess associerade svenska organisationer, upphör i de fall de leder till inkapslingseffekter eller antas stödja radikala tendenser.

Kommunstyrelsen anser även att det finns goda skäl för socialtjänsten i Borås att särskilt granska hur resor och uppehåll hos misstänkta extremister och terrorister har bekostats. Vid bedömningen om rätt till bistånd får socialtjänsten ta hänsyn till kostnader som den sökande bör kunnat förutse. Vid ansökan har socialtjänsten möjlighet att beakta inkomster upp till 3 månader framåt, och i undantagsfall längre. I och med socialtjänstens bedömningar bör således fiktivt

normöverskott (Högsta Förvaltningsdomstolen) särskilt utredas, beaktat erlagda utgifter för deltagande i terrororganisationer, hur dessa finansierats, samt om de relaterade utgifterna kunnat påverka behovet av försörjningsstöd.

Enligt socialtjänstlagen åligger även det ett särskilt ansvar hos den enskilde att vara aktivt arbetssökande samt verka för att han eller hon blir anställningsbar. Deltagande vid terrorresa eller extremism är inte en handling som förstärkt individens anställningsbarhet. Därmed finns det ytterligare skäl till att förvägra utbetalning av försörjningsstöd, även detta i enlighet med socialtjänstlagen.

Om individen innan sin resa tagit del av försörjningsstöd och avböjt eller uteblivit deltagande i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet till förmån för terrorresa, får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas i enlighet med socialtjänstlagen 3 kap. 5 §.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att det inte föreligger etiska, moraliska eller juridiska skäl till att avslå initiativärendet. Kommunstyrelsen ställer sig bakom och antar det föreslagna uttalandet och gör därmed ett starkt ställningstagande mot terrorism och extremism.

Kommunstyrelsen anser att det finns skäl till att utveckla Borås Stads arbete genom att revidera gällande rutiner och tillgodose kompletterande information samt stöd till stadens nämnder och bolagsstyrelser. Genom stöd från gällande lagar och konventioner finns ytterligare möjlighet till att förhindra och försvåra att Borås Stads resurser tas i anspråk av terrorister och extremister.

Kommunstyrelsen ser ett tydligt behov av att framlyfta ändringar och straffskärpningar genomförs, särskilt beaktat säkerheten för kommuninvånarna.

Kommunstyrelsen inser att försvårande situationer kan uppstå i och med ett utvecklat arbete kring terrorism och extremism. Borås Stads tjänstemän kan uppleva obehag, otrygghet, moraliska samt etiska konflikter vid tjänsteutövande rörande terrorister och extremister. Berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas därmed att vid myndighetsutövning där misstanke eller bekräftade uppgifter om deltagande och/eller stöd till organisationer med koppling till terror eller odemokratiska värderingar föreligger, ska beslut fattas av ansvariga politiker.

Bakgrund om CKS uppdrag

I det uppdrag som Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen har givit Stadsledningskansliets avdelning CKS ingår bland annat uppdraget att försvåra och förhindra att organiserad brottslighet får fäste i Borås Stad. Vidare har CKS uppdraget att stödja och driva nätverk och samarbeten för konkreta brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder mot ett antal utpekade områden så som kriminella nätverk, våldsbejakande extremism, våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

CKS har också ansvaret för genomförandet av Borås Stads Plan mot våldsbejakande extremism som beslutades i Kommunstyrelsen den 30 maj 2016. I planen framgår att Borås Stad ska arbeta med förebyggande aktiviteter och åtgärder för att värna demokratin mot alla former av våldsbejakande extremism. Arbetet är och har varit inriktat mot högerextremism, den autonoma vänsterextremistiska och den islamistiska extremistmiljön.

I samtliga ovan nämnda miljöer finns det individer som sympatiserar, stödjer och använder och/eller främjar våld för att uppnå ideologiska mål. I Planen framgår att arbetet med planen ska ske i samverkan med berörda nämnder i Borås Stad och arbetet sker dessutom i nära samverkan med Lokalpolisområde Borås och Säkerhetspolisen. En viktig åtgärd i detta arbete är och har varit att informera och utbilda Borås Stads anställda och förtroendevalda samt berörda styrelser och bolag om arbetet mot våldsbejakande extremism. Hittills har ca 3000-3500 anställda i Borås Stad utbildats och informerats.

Arbetet pågår kontinuerligt och sker i nära samverkan med berörda förvaltningar och bolag i Borås Stad, bland annat enligt följande:

- Om det framkommer uppgifter om brott som begåtts i skenet av våldsbejakande extremism finns rutiner framtagna och kommunicerade både med berörda förvaltningar, nämnder, styrelser och bolag samt med lokalpolisområde Borås och Säkerhetspolisen. CKS ger allt stöd som är möjligt inom gällande lagstiftning för att lagföring av dessa individer.
- CKS genomför bakgrundskontroller vid ansökan om vikariatsanställning i Borås Stad för att bland annat förhindra och försvåra för individer som kan använda anställningen som plattform för att påverka eller sprida odemokratiska budskap.
- I samverkan med berörda förvaltningar förhindra och försvåra för att utge föreningsstöd till föreningar som misstänks använda stödet till odemokratiska aktiviteter eller på annat sätt använder stödet i strid mot Borås Stads regler för föreningsstöd eller får hyra lokaler eller fastigheter i sådana syften.
- Kontinuerliga kontakter med olika trossamfund, föreningar och andra externa nätverk i Borås för omvärldsbevakning kring våldsbejakande extremism.

Beslutsunderlag

1. Kommunstyrelsens skrivelse: Svar på initiativärende: Uttalande om återvändande IS-terrorister
2. Initiativärendet

Beslutet expedieras till

Ingen expediering.

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, Kommunstyrelsen